

Mottakere iht vedlagte liste

Deres ref

Vår ref

Dato

-

11. juni 2021

Okla vindkraftverk – klage på vedtak om endret turbinfundament

1. Bakgrunn

Ved NVEs vedtak av 26. mars 2021 ble søknad fra Falck Renewables AS (Falck) om å bruke gravitasjonsfundamenter i stedet for fjellforankrede fundamenter i Okla vindkraftverk, innvilget.

2. Klager

NVEs vedtak av 26. mars 2021 er påklaget av 8 organisasjoner og sammenslutninger, og 151 privatpersoner. Stikkprøver tilsier at en rekke av klagerne ikke har rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd, men departementet finner det ikke hensiktsmessig å gjøre en nærmere vurdering av klageadgangen for de respektive klagerne, så lenge det er klart at det er klageparter med rettslig klageinteresse blant disse.

Klagerne retter seg i hovedsak mot to forhold. For det første klages det på saksbehandlingen, og at søknaden om endring av turbintype ikke ble sendt på høring. For det andre mener klagepartene at søknaden ikke bør innvilges. Enkelte klageparter anmoder om at klagen gis utsatt iverksettelse på vedtaket.

Falck har kommentert klagerne i brev av 12. mai 2021 til NVE.

NVE fant ikke at klagerne ga grunn til å endre vedtaket, og sendte saken over til departementet ved brev av 26. mai 2021. NVE fant i brevet ikke grunnlag for å beslutte utsatt iverksettelse av vedtaket.

3. Departementets merknader

Innledning

Som ledd i klagebehandlingen ba departementet NVE redegjøre generelt for omfanget av bruk av gravitasjonsfundamenter i vindkraftverk. I epost av 31. mai 2021 skriver NVE følgende:

Hovudregelen for dei MTA-planane som NVE har handsama er at metode for fundamentering av vindturbinar skildra slik at det er teke høgde både for forankring i fjell og alternativt med gravitasjonsfundament. Gravitasjonsfundament vert brukt dersom fjellkvaliteten ikkje er god nok for fjellfundament. Endeleg løysing for fundamentering vert bestemt etter at det er gjennomført grunnundersøkingar på kvart enkelt turbinposisjon. Vindturbinleverandørane er involverte i detaljprosjektering av fundamenta.

I MTA for Okla vindkraftverk var ikkje gravitasjonsfundament skildra som alternativ forankringsmetode. Dette er bakgrunnen for at Falck Renewables Vind måtte søkje NVE om endra løysing. Gravitasjonsfundament er ein metode som er brukt i fleire vindparkar.

Saksbehandlingen

Flere klageparter mener søknaden om endret fundamenttype skulle vært sendt på høring. Enkelte klageparter mener endringene burde vært konsekvensutredet.

Hva slags fundament som skal anvendes i et vindkraftverk, fastsettes ved godkjenning av MTA- og detaljplan. Godkjenning av detaljplan er et enkeltvedtak hjemlet i konsesjonsvilkårene, og følger de alminnelige saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel IV.

Etter forvaltningsloven gjelder det intet generelt krav til alminnelig høring, men i henhold til § 16 skal parter som hovedregel varsles før det fattes enkeltvedtak. Part er den avgjørelsen retter seg mot, eller direkte gjelder, jf. § 2. Omfanget av parter i en sak som gjelder endring av byggemåte under bakkenivå innenfor et tidligere godkjent og avgrenset areal, er etter departementets syn begrenset til tiltakshaver og direkte berørte grunneiere og rettighetshavere.

Etter forvaltningsloven § 17 om utredningsplikt, kan det etter omstendighetene være nødvendig å innhente synspunkter fra en større krets enn de som regnes som parter i forvaltningsrettslig forstand. Også i denne vurderingen har det betydning at endringen gjelder tiltak under bakkenivå, som ikke vil være synlig ved ferdigstilling og som skjer innenfor et tidligere godkjent og avgrenset areal for det aktuelle inngrepet.

Departementet finner det uansett ikke nødvendig å ta stilling til om søknaden om endret fundamenttype skulle vært sendt på høring. Departementet viser i den forbindelse til at en svært vid krets av interesserte har gjort seg kjent med vedtaket og har uttrykt sine synspunkter gjennom klage og vil få synspunktene vurdert i den sammenheng.

Departementet anser det som usannsynlig at en høring ville tilført saken opplysninger av betydning for resultatet, slik saken nå står.

Når det gjelder spørsmålet om konsekvensutredninger, viser departementet til at endring av fundamenttype ikke i seg selv utløser krav om KU etter gjeldende KU-forskrift og de bestemmelser om endringer av tiltak som følger av forskriften. Departementet finner at søknaden, NVEs vedtak og vurderinger i klageoversendelsen, samt Falcks redegjørelser i merknadene til klagen, gir et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å fatte vedtak.

Endring av fundamenttype

Departementet konstaterer at endring av fundamenttype skyldes at fjellfundamentering ikke lar seg gjennomføre, da det er mer løsmasser i grunnen enn tidligere antatt.

Konsesjon til vindkraftverk gis til et nærmere avgrenset planområde, uten at turbinpunktene er spesifikt angitt. Turbinpunkter fastsettes ved en etterfølgende detaljprosjektering, og kan variere med turbintype og nærmere utredninger av disse. Endelig løsning for fundamentering besluttet etter at det er foretatt grunnundersøkelser på de enkelte turbinpunktene.

Departementet merker seg at de fleste MTA-planer tar høyde for at det kan benyttes både fjellforankring og gravitasjonsfundamenter, og at dette da inngår i behandlingen og godkjenning av planene. Etter det departementet er kjent med, er Okla vindkraftverk det eneste prosjektet av en viss størrelse, som ikke har slikt forbehold i MTA-planen.

Departementet er enig med enkelte klageparter som anfører at tiltakshaver i forbindelse med utarbeidelse av MTA og detaljplan, burde ha opparbeidet seg såpass kunnskap om grunnforholdene, til at det måtte være klart at bruk av fjellfundamenter ikke nødvendigvis var mulig. Tiltakshaver kunne da redegjort for dette i MTA og detaljplansammenheng, slik det er vanlig i andre vindkraftsaker, og slik at var unødvendig å søke om endring i etterkant.

Departementet skal imidlertid bemerke at manglende vurdering og forbehold om bruk av gravitasjonsfundamenter, ikke er til hinder for at dette omsøkes og godkjennes som egen sak.

Departementet viser til at endring av fundament ikke innebærer inngrep utenfor dagens inngrepsgrense. Slik departementet har oppfattet det, kan bruk av gravitasjonsfundamenter generelt kreve en større byggegrop enn fjellfundamenter, men differansen varierer avhengig av grunnforholdene ved det enkelte turbinpunkt og hvor dypt en eventuell forankring i fjell måtte skje. Departementet kan uansett ikke se at behovet for en noe større byggegrop innenfor allerede godkjente inngrepssoner, er av avgjørende betydning. Departementet viser for øvrig til at utseende og virkningene over bakken etter ferdigstilling, for alle praktiske sammenhenger være det samme uavhengig av fundamenttype.

Flere klageparter peker på at gravitasjonsfundamenter gir økt betongbruk, noe som gir økte CO₂-utslipp. Betong er et betydelig kilde til klimagassutslipp globalt, og økt bruk av betong gir

økte utslipp. Falck oppgir i sine merknader til klagen at beregninger viser at merutslippene knyttet til endring fra fjellforankret fundament til gravitasjonsfundament vil være spart inn etter 15 dager med gjennomsnittlig drift. Videre opplyses at endret fundamentløsning gir en økning på 0,6 pst av prosjektets totale forventede utslipp. Departementet kan ikke se at dette er av avgjørende betydning i vurderingen av om det skal godkjennes bruk av gravitasjonsfundamenter.

Enkelte klageparter peker på hensynet til naturmangfold. Departementet kan vanskelig se at endring av fundamenteringsløsning under bakkenivå har nevneverdig betydning for naturmangfoldet.

Oppsummering

Departementet finner det uheldig at bruken av gravitasjonsfundament ikke ble vurdert i forbindelse med MTA-planen, slik at det kunne tas nødvendige forbehold i den forbindelse. Dette er imidlertid ikke avgjørende for en etterfølgende søknad om endring av fundament.

Departementet har vurdert klagen, og kan ikke se at det er anført momenter som tilsier en endring av NVEs vedtak. Det vises til gjennomgangen over.

4. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. NVEs vedtak av 26. mars 2021 om bruk av gravitasjonsfundamenter, stadfestes.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: NVE
Statsforvaltaren i Vestland
Stad kommune

Mottakere:

Agnar Bergo
Anders Kjetland
Andreas Kvåle Myksvoll
Andrew Taylor
Anita Aalvik
Anita Oppedal
Anne Dahle
Anne Ragnhild Wigen
Anne Sjøberg
Anne Terese Eikeland
Arild Sjøgaard
Arnfinn von Fyhren Horne
Asgeir Thorseth
Aud Sørvaag
Belinda Fure
Bente Lilja Bye
Bjarne Hangeland
Bjørge Valvik
Britt Øye
Bodil Natås
Catharine Clausen
Dag Steinar Førde
David Basteskår
Einar Giil
Eirik Borgen
Eivind Bernstein
Eli Skjæveland Tengesdal
Ellen Landmark
Ellinor Fields
Else A. Solvang
Emmy Tungevang
Finn Jonny Honningsvåg
Frank Eidstumo
Frode Steinhovden
Geir Johannessen
Gudrun Folkedal
Gunn Kragh Eckell
Gunnar Dahlberg
Haldis Folkedal
Hans Petter Hagen
Hansen Hans-Christian
Harald Rønning

Hege Eltvik
Hege Kristin Hansen
Hege Solsvik
Heidi F Kvalheim
Heidi Leikanger
Helen Andvik
Helga Gilberg
Helge Titland
Hildegunn Hagen
Hogne Grebstad
Ida Karlstrøm
Inger Grønbech
Ingrid Buck
Ingrid Krakhella
Ingunn Honningsvåg
Innbyggjarinitiativet mot vindkraft på Stad (IMVS) v/ Bård Fløde
Irene Gjellestad
Jan Erik Halse
Johanne Teige Bøe
Jon Smogeli
Jørgen Bergset
Jørgen Reine
Karen Broervik
Kari Bergset
Kari Steinsbø
Karoline Kopperstad
Kathinka L. Friquin
Kim Daniel Haugsvær
Kirsti Haugan
Kjell Arne Myklebust
Kjell Paulsen
Kjersti Stuart Vågseth
Kjetil Magnussen
Knut Brekken
Knut Rebnord
Lat Naturen Leve v/Inger Leirvåg
Linda Pettersen
Line Skår
Lisbeth Austnes
Lise Dyrhovden
Liv Eltvik
Liv Riise
Magnus Hatløy
Magnus Urke

Maiken Karlsen
Magne Ertresvåg
Marcus Johannessen
Marianne Fürst
Marianne Hegrum
Marie Syljuåsen
Marvin Kopperstad
Mary Ann Bang Hammer
May Hege Hammersvik
Merethe Presthus Holden
Merethe Sandberg
Motvind Norge v/Eivind Salen
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane
Naturvernforbundet Sogn og Fjordane v/ Anne-Line Thingnes Førsund
Nina Andersen Nygård
Norges Jeger og Fiskerforbund Sogn og Fjordane
Norges Jeger og Fiskerforbund Sogn og Fjordane v/ Alf-Erik Røyrvik
Odd Klokset
Oddmun Kopperstad
Ole Bennæs
Ole Fredrik Næss
Olve Steinset
Ove Hatlestad Solaas
Per Arne Flaesen
Ragnhild Flem
Randi Stussdal
Ray Buene
Reidun Seim
Rigmor Opsvik
Robert Vågeskar
Roger Igland
Rolf Mork-Knudsen
Ron Overdevest
Rune Håvåg
Sigrid Lomelang
Siri Andersen
Siri Andvik
Siri Haugan
Siri Øien
Siv Rosö
Sogn og Fjordane Turlag
Sogn og Fjordane Turlag v/ Ron Overdevest
Solveig Austrheim
Solveig Slåttli

Stad Landskap
Stig Hjelmeland
Sveinung Hope
Sven Hermansen
Synnøve Kvamme
Terje Gunnerod
Terje Hovden
There Hjelmeset
Therese Aksnes
Tone Botnen
Torbjørn Nilsen
Torhild Andvik
Torhild Hansen
Torild Bjørlykke
Tor-Arne T. Andvik
Tor Arne Vik-Haugen
Tore Refsdal
Trond Ågotnes
Turid Krogh Hjelmeland
Unni Eltvik Hovden
Venner av Selja Kloster v/ Marita Aarvik
Vigdis Giil Jensen
Viggo Raaen
Viviann Sandvik
Øystein Berg Dyrhovden
Øyvind Bakkebø
Øyvind Seljelid
Åse Pedersen
Åse Sognnæs Strandos
Åshild Trædal